

Die Heimatkirche

Glaube und Kultur in Schlesien / Wiara i kultura na Śląsku

Nr. 3 (2021) 161

Neue Synode – Aufruf zum „gemeinsam Gehen“
Nowy Synod – Wezwanie do „podążania razem”

**Eine kluge Investition!
Kinder lesen
für ihre Zukunft!**
**Mądra inwestycja!
Dzieci czytają
dla swojej przyszłości!**

**Bibliothekstunden
für Kinder
und Jugendliche**
**Lekcje biblioteczne
dla dzieci
i młodzieży**

Die Kirche auf dem Weg der Erneuerung? Die Synode 2021–2023: Aufruf zum „gemeinsam Gehen“

Kościół na drodze odnowy?

Synod 2021–2023: Wezwanie do „podążania razem“

Am 07. September 2021 hat der Vatikan ein Vorbereitungsdokument veröffentlicht, der eine weitere Synode in der Katholischen Kirche einleitet. Damit wurde die Richtung einer Erneuerung aufgezeigt, an der sich alle beteiligen können. Zu einer aktiven Teilnahme an der Synode sind die Glaubenden und alle Menschen guten Willens eingeladen.

Dnia 7 września 2021 r. w Watykanie opublikowano dokument przygotowawczy do przeprowadzenia kolejnego synodu w Kościele katolickim. Tym samym określony został kierunek odnowy, w której wszyscy mogą wziąć udział. Do aktywnego uczestnictwa w Synodzie zaproszeni są zarówno wierni jak i wszyscy ludzie dobrej woli.

Die Synode – was ist das?

Unter einer Synode versteht man im Allgemeinen die beratende, beschließende und gesetzgebende Versammlung von Bischöfen unter Vorsitz des Papstes. Die Synode wird auch als ein Beratungsorgan des Papstes oder des Bischofs verstanden, welches aus Geistlichen und Laien besteht.

Geht man auf die Bedeutung des Wortes ein, schließt sich eine weitere Perspektive auf. Das altgriechische *synodos* bedeutet wörtlich „gemeinsamer Weg“. Die Präposition „*syn*“ bedeutet „mit; gemeinsam, zusammen“ und das Substantiv „*hódos*“ ist der „Weg“. Demnach versteht man unter Synode den „gemeinsamen Weg des Gottesvolkes“ durch die Ereignisse der Zeit. Für Menschen, die gemeinsam unterwegs sind, ist die Aufmerksamkeit, die Erkenntnis und Vorsicht, die gegenseitige Beratung und Unterstützung von großer Bedeutung. Gemeinsam als Glaubende und Suchende unterwegs zu sein und gemeinsam am Ziel ankommen, das ist Synode. Der Weg ist Christus selbst. Nach ihm sei sich zu richten. Das Ziel ist der Himmel, die glückliche Ewigkeit mit dem Erlöser. Dort möge man ankommen.

Synod – co to jest?

Pod pojęciem Synodu rozumie się powszechnie zgromadzenie biskupów pod przewodnictwem Papieża, które pełni funkcję doradczą, decyzyjną i ustawodawczą w Kościele katolickim. Synod jest także postrzegany jako organ doradczy

papieża względnie biskupa, złożony z duchownych i świeckich. Jeżeli zwrócimy uwagę na znaczenie tego słowa, otwiera się przed nami także dalsza perspektywa. Starogreckie *synodos* dostownie oznacza: „wspólna droga“. Przedrostek „*syn*“ znaczy „razem; wspólnie; z“, a rzeczownik „*hódos*“ to „droga“. A zatem: „synod“ oznacza „wspólną drogę Ludu Bożego“ poprzez dziejowe wydarzenia. Dla ludzi, którzy są razem w drodze, ważne są koncentracja, poznawanie otoczenia i ostrożność, wzajemne doradzanie sobie i wspieranie siebie nawzajem. Być wspólnie w drodze jako wierzący i poszukujący, i dotrzeć razem do celu, to jest synod. Drogą jest Jezus. Nim należy się kierować. Celem jest niebo, czyli szczęśliwa wieczność z Chrystusem. Tam należałoby dotrzeć.

Was ist wesentlich für diese Synode?

Der Sinn des Weges, auf den wir gerufen sind, ist es vor allem das Antlitz und die Gestalt einer Kirche zu entdecken, in der „jeder etwas zu lernen hat: das gläubige Volk, das Bischofskollegium, der Bischof von Rom – jeder im Hinhören auf die anderen und alle im Hören auf den Heiligen Geist, den Geist der Wahrheit, um zu erkennen, was er den Kirchen sagt.“ Das Zuhören wird zur Grundaufgabe während der Synode. Bislang wurden die Bischöfe, die Theologen und die Experten aus verschiedenen Lebensbereichen zu Rate gezogen. Jetzt will man auch das Gottesvolk zu Sprache kommen lassen. Daher wurde das Hinhören, was der Heilige Geist insgesamt im Volk Gottes bewegt, auf möglichst viele Glaubenden, Suchenden wie auch auf die mit der Kirche Unzufriedenen ausweit.

Familiengottesdienst – Hl. Messe. Foto: Archiv

Die Impulse für die Erneuerung der Kirche sollen von so vielen Menschen wie möglich kommen.

Co jest istotne dla aktualnego Synodu?

Sens drogi, do której wszyscy jesteśmy wezwani, polega przede wszystkim na odkrywaniu oblicza i formy Kościoła, w którym „każdy może się czegoś nauczyć. Lud wierny, kolegium biskupów, Biskup Rzymu: jeden wysłuchuje innych; a wszyscy wstuchują się w Ducha Świętego, Ducha Prawdy, aby poznać to, co On mówi do Kościołów.” Do tej pory sięgano po opinie biskupów, teologów czy też ekspertów świeckich z różnych dziedzin. Aktualnie mocno wyakcentowano wstuchiwanie się w to, co Duch Święty w ogólności sprawia i co porusza w Ludzie Bożym. Dlatego konsultacje zostały rozciągnięte na możliwie liczną rzeszę wierzących i poszukujących, a także na tych, którzy są niezadowoleni z życia i działalności Kościoła. Impulsy dla jego odnowy mają pochodzić od możliwie wielu osób i z różnych środowisk.

Jesus, das Volk und die Apostel

Jesus, das Volk und die Apostel gehören eng zusammen. Die tiefe Verbindung unter ihnen, ist für den christlichen Glauben entscheidend. Niemand glaubt allein. Wenn Jesus fehlt und ein anderer sich an seine Stelle setzt, wird die Kirche zu einem Vertrag zwischen den Aposteln und der Menge, deren Dialog darauf hinausläuft, dem Drehbuch des politischen Spiels zu folgen. Ohne die von Jesus autorisierten und vom Geist belehrten Apostel wird die Beziehung zur Wahrheit des Evangeliums unterbrochen, und die Menge bleibt einem Mythos oder einer Ideologie über Jesus

ausgesetzt, ob sie ihn nun annimmt oder ablehnt. Ohne die Menschenmenge, ohne das Volk, wird die Beziehung der Apostel zu Jesus zu einer sektenähnlichen und selbstbezogenen Form von Religion korrumpiert und die Evangelisierung verliert ihr Licht, das von der Offenbarung herkommt, die Gott von sich aus direkt jedem gewährt.

Jezus, lud i apostołowie

Jezus, rzesza ludzi oraz apostołowie należą do siebie nawzajem. Głębokie więzi pomiędzy nimi są dla wiary chrześcijańskiej decydujące. Nikt nie jest w stanie wierzyć samotnie. Jeśli Jezus jest nieobecny, a Jego miejsce zajmuje ktoś inny, Kościół staje się umową między apostołami a tłumem, których dialog stanie się wątkiem gry politycznej. Bez apostołów, upoważnionych przez Jezusa i pouczonych przez Ducha, zostaje przerwana relacja z prawdą Ewangelii, a tłum pozostaje narażony na mit lub ideologię o Jezusie, niezależnie od tego, czy Go przyjmie, czy też odrzuci. Bez tłumem relacja apostołów z Jezusem ulega zepsuciu stając się sekciarską i egoistyczną formą religii, a ewangelizacja traci swoje światło, które wyptywa wprost z Boga objawiającego się każdemu człowiekowi.

Der Blick in die Kirche hinein

Auf dem gemeinsamen Weg als Kirche, ist es wichtig auf die Gemeinschaft der Glaubenden, auf das „wer wir sind“ und „wie wir leben“ zu schauen. Dabei gilt es, als Christen verwirklicht zu sein. Dies ist möglich durch das gemeinschaftliche Hören auf das Wort Gottes und die Feier der Eucharistie, der Hl. Messe. Sehr wichtig sind: die Geschwisterlichkeit, die Mitverantwortlichkeit und die Teilhabe des ganzen Volkes Gottes an ihrem eigenen Leben und ihrer Sendung. Beten, zuhören, nachdenken, Erfahrungen teilen, gemeinsam feiern, füreinander dasein, miteinander das Leben der kirchlichen Gemeinschaft gestalten, am Leben aus dem Glauben an Gott teilnehmen und teilhaben, den Sinn des Lebens im Miteinander zu sehen und zu erfahren, die unterschiedlichen Begabungen nicht nur für sich sondern

Bibelkreis. Gott zuhören. Foto: Archiv

auch zum Wohl der Anderen einsetzen, sich persönlich und als Gemeinschaft vom Heiligen Geist bestärken lassen.

Spojrzenie do wewnątrz Kościoła

W podążaniu razem, jako Kościół, ważną rolę odgrywa wspólnota wierzących, to, kim jesteśmy i jak żyjemy. Istotnym jest, aby dojrzewać jako chrześcijanie. Jest to możliwe poprzez wspólne wstuchiwanie się w słowa Boga oraz wspólnotowe przeżywanie Eucharystii, czyli Mszy świętej. Bardzo ważne jest braterstwo, współodpowiedzialność i uczestnictwo całego Ludu Bożego w misji swojego Kościoła. Istotne są przy tym: modlitwa, wstuchiwanie się, przemyślenia, dzielenie się doświadczeniami, wspólne świętowanie, wspieranie siebie nawzajem, wspólne kształtowanie życia Kościoła, czynne uczestnictwo w życiu z wiary w Boga, dostrzeganie sensu istnienia w tym, że możemy być jedni dla drugich, korzystanie z osobistych uzdolnień nie tylko dla siebie, ale włączenie ich także dla szczęścia bliźnich, pozwolić się prowadzić Duchowi Świętemu: osobiście i wspólnie.

Neues Erwachen

Wir brauchen ein neues Erwachen. Wir benötigen mehr innere Dynamik. Unser Leben bedarf einer lebendigen Beziehung zu Jesus. Und der Zusammenhalt untereinander braucht eine neue Gestalt. Nicht das Weglaufen, Austreten, Verlassen, Abwenden ist christlich. Ein Leben im Namen Jesu heißt aufbrechen, neu gestalten, verzeihen, aufbauen, nicht aufgeben, durchhalten, sich gegenseitig Mut machen, aus der Weisheit Gottes schöpfen und seine Wege gemeinsam gehen. Das Christentum war und ist jederzeit erfrischend und belebend.

Nowe przebudzenie

Potrzebujemy nowego przebudzenia. Potrzebna jest nam zwiększona dynamika wewnętrzna. Życie wymaga od nas ożywionej więzi z Jezusem. A nasze relacje wzajemne dopominają się nowego kształtu. Nie ucieczka, występowanie z Kościoła, opuszczanie czy odwracanie się od wspólnoty – jest chrześcijańskie. Życie w imieniu Jezusa oznacza wyruszyć w drogę, kształtować na nowo, przebaczać, nie rezygnować, przetrzymać, wzajemnie się umacniać i dodawać sobie odwagi, czerpać z mądrości Boga i kroczyć wspólnie Jego drogami. Chrześcijaństwo w każdym czasie było i jest orzeźwiającej i ożywiającej.

Wie wird die Synode verlaufen?

Die Kirche Gottes ist zu einer Synode zusammengerufen. Der Weg, der unter dem Motto steht: *Für eine synodale Kirche: Gemeinschaft, Teilhabe und Sendung*, wird vom 9.-10. Oktober 2021 feierlich in Rom und am folgenden 17. Oktober in jeder

Teilkirche eröffnet. Eine grundlegende Etappe wird die Feier der XVI. Ordentlichen Generalversammlung der Bischofssynode im Oktober 2023 sein. Auf diese folgt dann die Phase der Umsetzung, die wiederum von den Teilkirchen getragen wird. Die synodalen Begegnungen werden von den Bistumsgremien, den Pfarreien, den Ordensgemeinschaften wie den christlichen Laienbewegungen durchgeführt. Auf die Umsetzung der Ergebnisse und Erfahrungen der Synode im Leben der Kirche wird gehofft.

Jak przebiegać będzie Synod?

Kościół Boży jest zwoływany na Synod. Proces zatytułowany *Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja*, zostanie uroczysto rozpoczęty w dniach 9–10 października 2021 r. w Rzymie, a następnie 17 października w każdym Kościele partykularnym. Kluczowym etapem będzie XVI. Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne Synodu Biskupów w październiku 2023 roku. Spotkania synodalne przebiegać

Erneuerung durch Gottvertrauen. Foto: Archiv

będą w instytucjach diecezjalnych, w parafiach, społecznościach zakonnych oraz w świeckich ruchach chrześcijańskich. Należy mieć nadzieję, że doświadczenia i owoce Synodu zostaną wprowadzone w życie całego Kościoła.

Eine kluge Investition! Kinder lesen für ihre Zukunft! Mądra inwestycja! Dzieci czytają dla swojej przyszłości!

Foto: Archiv

„Lerne, bitte, denn du lernst für deine Zukunft.“ Wer kennt nicht diese ziemlich schroffe Ermutigung seitens der eigenen Eltern. Sie wollten, dass aus uns was wird. Ihnen war es bewusst, dass ohne ein gründliches Wissen, die Schritte in eine erfolgreiche Zukunft sehr schwer sein könnten. Außerdem, gebildet sollte man

schon sein. Dabei ging es vorwiegend gar nicht um einen Universitätsabschluss. Dieser wurde nicht ausgeschlossen. Vielmehr dachten unsere Eltern vor einigen Jahrzehnten daran, dass wir uns in der beruflichen Welt und dem sozialen Umfeld gut zurecht finden. Wesentlich war für sie, dass wir denken und Aufgaben vernünftig,

mit Bedacht lösen. Wie sehen die Eltern von heute die Zukunft ihrer Kinder? Was bieten sie ihren Kindern an, damit diese sich gut entfalten? Wie kann klug in die Kinder investiert werden?

„Ucz się, proszę, bo uczysz się dla swojej przyszłości.“ Któż z nas nie zna tych nie-

co szorstkich motywacji wypowiedianych przez naszych rodziców. Ich zamiarem było, abyśmy wyrosli na ludzi. Mieli świadomość tego, że bez gruntownej wiedzy, trudno będzie nam się kroczyć w przyszłość. Ponadto, kulturalnym wypadatoby być. Przy tym nie chodziło o wykształcenie uniwersyteckie. To było zawsze możliwe. Naszym rodzicom przed kilkudziesięciu laty zależało na tym, abyśmy się potrafili odnaleźć w życiu zawodowym i społecznym. Mobilizowali nas do tego, abyśmy potrafili samodzielnie myśleć i rozważnie, z namyśłem, rozwiązywać zadania życiowe. A jak współcześni rodzice widzą przyszłość swoich dzieci? Co oferują swoim dzieciom, aby te się dobrze rozwijały? Jak można mądrze inwestować w swoje dzieci?

Am wichtigsten ist die Karriere?

Für Mütter und Väter steht die Gesundheit und das leibliche Wohlergehen ihrer Kinder an erster Stelle. Das ist wichtig, damit die Sprösslinge unbekümmert aufwachsen können. Eine nicht geringe Zahl der Eltern träumt heute zu Tage von einem steilen Karriereaufstieg ihrer Kinder. Prominent und angesehen zu sein, als einflussreich zu gelten, materiell schon in frühen Jahren fürs ganze Leben ausgesorgt zu haben, das reizt die Erwachsenen. Diesen Weg wünschen sie sich auch für ihre Kinder. Der Nachwuchs wird oft mit vielen Aktivitäten überfrachtet. Die gewünschten Erfolge treffen selten ein. Was bleibt? Die Eltern sind enttäuscht und die Kinder unglücklich. Das ist der bittere Preis für zu hohe Ansprüche.

Najważniejsza jest kariera?

Dla matek i ojców najważniejsze jest zdrowie oraz powodzenie życiowe ich dzieci. Jest to niewątpliwie ważne, aby ich pociechy mogły beztrąsko wzrastać. Znaczna liczba współczesnych rodziców marzy także o wielkiej karierze swoich dzieci. Być prominentem i osobą podziwianą, mieć znaczenie i wpływy, być materialnie zabezpieczonym na przyszłość w możliwie młodym wieku, to kusi młodych rodziców. O takiej drodze marzą również dla swoich dzieci. Stąd też często przeciążają swo-

je potomstwo mnóstwem przeróżnych aktywności. Spodziewane powodzenie rzadko kiedy udaje się osiągnąć. Rodzice doznają rozczarowania, a dzieci są niezszcśliwe. Jest to gorzka cena za zbyt wygórowane oczekiwania.

Helfen die neuen Medien?

So manche Eltern sind nicht davon abzubringen, ihre Kinder vom Kleinen auf an die digitale Welt der Medien und elektronischen Produkte heranzuführen zu müssen. Kreischendes Spielzeug, Fernsehsendungen (wenn auch für Kinder) ohne Unterlass, viele Geschenke von allen Seiten, dass ihre Menge für ein Kleinkind nicht zu beherrschen ist. So mancher Unsinn, der das Leben bestimmt, kommt noch dazu. Den Erwachsenen wird es auch mal zu viel, doch sie bleiben dabei. Ist es dann nicht auch für die Kinder eine zu große Last? Welchen Stellenwert haben die klassischen Betreuungsmethoden in den Familien? Sprechen, erklären, in die Welt Schritt für Schritt hineingehen? Anschauen, staunen, betrachten, stufenweise begreifen – was hat es an sich? Wie steht es um das Erzählen von Märchen und Gutenacht-Geschichten? Wo bleibt das Lesen, das Buch, die Puzzlebilder, das Malen und Ausmalen von Bildern? Was sagt die Fachwelt? Was raten die Ärzte, Psychologen und Pädagogen?

Czy nowe media są pomocą?

Niektórych rodziców nie można odwieść od wprowadzania swoich dzieci od naj-

Foto: Archiv

młodszych lat w digitalny świat mediów i elektronicznych produktów. Skrzące zabawki, programy telewizyjne bez wytchnienia (nawet gdy dla dzieci), mnóstwo prezentów ze wszystkich stron, których wielość jest nie do ogarnięcia przez małe dzieci, i wiele innych niedorzeczności. Nawet, gdy dorośli zaczynają odczuwać to jako przesadę, nie rezygnują z niej. Czyż nie jest to obciążeniem także dla dzieci? A co z klasycznymi metodami troski o dziecko? Mówić, wyjaśniać, wprowadzać je krok po kroku w otaczający świat – jakie to ma znaczenie w rodzinie? Patrzyć, podziwiać, przyglądać się uważnie, uczyć stopniowego ogarniania i pojmowania rzeczywistości – jak to jest postrzegane? Co z opowiadaniem bajek i historyjek na dobranoc? Gdzie zapodziała się książka, czytanie, układanie puzzli, rysowanie i kolorowanie obrazków? Co mówią fachowcy? Do czego zachęcają lekarze, psycholodzy i pedagodzy?

Ist das Lesen eine Stütze?

Eine wichtige Stütze für die Kinder auf ihrem Weg in die Zukunft ist das Lesen. Wenn jemand nicht lesen kann, ist er weitgehend in der Welt verloren. Dabei geht es nicht darum, die einzelnen Worte zu verstehen oder die Personen und Gegenstände benennen zu können. Der Mensch lebt aus dem Wort und dank dem Wort, dank den Aussagen und dem Gedankenaustausch. Der Mensch lebt aus der Sprache und dank der Sprache. Daher beeinflusst das Lesen und Verstehen, bzw. das Lesen und Begreifen von Botschaften (schriftlich und mündlich) die Entfaltung des Menschen. Die Fachwelt nennt es Lesekompetenz. Diese ist eine große Hilfe durch das ganze Leben. Wer nicht lesen und verstehen kann, was er liest, findet sich schlecht im Alltag zurecht. Kinder mit Leseschwierigkeiten bringen keine guten Leistungen in der Schule. Wer die Aufgabe nicht versteht, kann sie nicht ausführen. Daher ist es wichtig – mit Kindern zu lesen und sie zum selbständigen Lesen hinzuführen.

Czytanie jest wsparciem?

Ważnym wsparciem dla dzieci w ich drodze ku przyszłości jest czytanie. Gdy ktoś

Foto: Archiv

nie potrafi czytać, jest w świecie dalece zagubiony. Idzie przy tym o znajomość znaczenia poszczególnych słów, czy umiejętność nazywania rzeczy bądź osób. Człowiek żyje ze słów i dzięki słowom, dzięki wypowiedziom i wymianie myśli. Stąd też czytanie i rozumienie, czytanie i pojmowanie przekazywanych treści (w piśmie i w mowie) jest nieodzowne. Fachowcy mówią o kompetencji czytania, która jest w życiu wielką pomocą. Kto nie potrafi czytać ze zrozumieniem, trudno odnajduje się w codzienności. Dzieci, które mają trudności z czytaniem, nie robią znaczących postępów w nauce. Kto nie rozumie zadania, nie jest w stanie go też rozwiązać. Dlatego bardzo ważne jest czytanie z dziećmi i prowadzenie ich do samodzielnego czytania.

Lesen und das Sprachgefühl

Adelheit Fangrath, die sich mit der geistigen Förderung des Menschen in seinen Anfangsjahren befasst, sieht im Lesen eine clevere Investition der Eltern in die Zukunft ihrer Kinder. „Ein Kind“ – schreibt A. Fangrath – „muss von klein an die Sprache kennenlernen. Schon Ihr Baby hört Ihnen zu und nimmt das sprachliche Grundmuster auf. Deshalb empfehlen viele Kinderärzte, nicht in Babysprache mit Kindern zu sprechen. Wer sich viel mit Kindern unterhält, wer singt, Geschichten erzählt oder Bücher liest, hilft ihnen, ein Gefühl für den Rhythmus der Sprache und die Betonung der Wörter zu entwickeln. Die Kinder ahmen Ihre Eltern nach und erwerben auf diese Weise einen großen Wortschatz. Oft verblüffen sie Ihre Eltern, wenn sie die Geschichte ihres Lieblingsbilderbuches „mitlesen“. Kleinkinder erkennen weder die

Buchstaben noch die Wörter, sie wissen den Inhalt auswendig.

Czytanie a wycucie językowe

Adelheit Fangrath, która zajmuje się rozwojem duchowym człowieka w jego latach początkowych, dostrzega w czytaniu mądrą inwestycję rodziców w przyszłość swoich dzieci. „Dziecko” – pisze A. Fangrath – „powinno od najmłodszych lat poznawać mowę. Już niemowlę potrafi się wstuchiwać w słowa i przejmować podstawowe wzorce językowe. Dlatego lekarze dziecięcy zalecają, aby nie przemawiać do swoich pociech językiem niemowlęcym. Kto z dziećmi mówi, śpiewa, opowiada im historie albo czyta książki, pomaga im rozwijać wycucie rytmu danego języka oraz prawidłowe akcentowanie poszczególnych słów. Dzieci naśladowują rodziców i dochodzą w ten sposób do bogatego słownictwa. Często dzieci zaskakują swoich rodziców, gdy poniekąd „czytają” wraz z nimi swoją ulubioną bajkę. Małe dzieci nie rozpoznają ani literek, ani poszczególnych słów. One powtarzają treść z pamięci.

Geborgensein

Gehen wir noch ein Schritt weiter. Wir wissen, wie wichtig feste Rituale und Tagesabläufe für die Kinder sind. Sie schaffen Geborgenheit. Dazu gehört auch das Lesen. Adelheit Fangrath meint dazu: „Es gibt kaum ein schöneres Ritual für Eltern und Kinder als das gemeinsame Vorlesen. In entspannter und gemütlischer Atmosphäre kuscheln sich beide aneinander und tauchen gemeinsam in fremde Welten ein. Das Kind fühlt sich wunderbar geborgen und angenommen. Außerdem bieten diese Lesestunden viel Raum, sich

Foto: Archiv

Foto: Archiv

gegenseitig Fragen zu stellen und eigene Ansichten auszutauschen. Oft haben Väter oder Mütter beruflich bedingt wenig Zeit für Ihre Kinder. Versuchen Sie wenigstens abends mit Ihren Kindern zu lesen. So stärken Sie die Bindung zwischen sich und Ihrem Kind.“

Czuć się bezpiecznie

Idźmy jeszcze jeden krok dalej, Wiemy, jak ważne są dla dzieci stałe rytuały i dobrze ułożony plan dnia. One dają poczucie ciepła i bezpieczeństwa. Do tego należy również czytanie. Adelheit Fangrath zauważa: „Chyba nie ma piękniejszego rytuału dla dzieci i rodziców jak wspólne czytanie. W swobodnej, miłej atmosferze, tulą się do siebie i wspólnie zanurzają w inne, nowe światy. Dziecko czuje się cudownie bezpieczne i przyjęte. Ponadto, wspólne czytanie stwarza znaczną przestrzeń do stawiania pytań i wymiany własnych poglądów. Często ojcowie i matki wskutek pracy zawodowej mają mało czasu dla swoich pociech. Proszę spróbować co najmniej wieczorem poczytać Waszym dzieciom. W ten sposób wzmocnicie więzi między sobą i Waszymi dziećmi“.

Lesen heißt denken

Der Heinevetter Verlag, welcher Lehrmittel für Kinder herausbringt, berät auch die Eltern. In seinen Informationen an die Erziehenden schreibt der Herausgeber: „Ihre Kinder wachsen in eine Welt hinein, in der die Anforderungen an das Lesekönnen höher sind als früher. Einen einfachen Text laut vorzulesen genügt künftig nicht mehr. Lesen heißt, einen Text verstehen, und weil verstehen denken ist, könnte man auch definieren: Lesen heißt denken!“ Die

Mutter und Sohn. Foto: Archiv

Hilfsmittel, die dazu vom Verlag angeboten werden, haben die Aufgabe, den Kindern mit Lesen und Schreiben zum selbständigen Denken zu verhelfen. Als zentrales Arbeitsmaterial bekommt jedes Kind eine Buchstabentabelle, von der es die zum Schreiben notwendigen Buchstaben abmalen kann. Das Kind kann mit Hilfe einer Tabelle alles schreiben, was es will, sodass der Wortschatz keinen Einschränkungen unterliegt. Das Kind ahmt nach (schreibt ab) und wird mit der Zeit selbst kreativ (setzt selbst Begriffe zusammen). Schreibt das Kind immer wieder selbstgewählte Wörter und Texte, dann lernt es schrittweise die Buchstaben und den Sinn der Aussagen kennen und das geht spielend wie von selbst.

Czytać znaczy myśleć

Wydawnictwo Heinevetter, które publikuje pomoce do nauki dla dzieci, udziela również porad rodzicom. W swoich informacjach dla wychowujących wydawca pisze: „Wasze dzieci wrastają w świat, w którym wymagania dotyczące umiejętności czytania są o wiele większe niż kiedyś. Przeczytanie prostego fragmentu tekstu na głos już nie wystarcza. Czytanie znaczy tyle co rozumienie tekstu, a ponieważ rozumienie jest również myśleniem, można by też powiedzieć: Czytać znaczy myśleć!” Pomoce, które proponuje wydawnictwo, mają za zadanie doprowadzić dzieci poprzez czytanie i pisanie do samodzielnego myślenia. Jako główną pomoc każde dziecko otrzymuje tabelę z literami, z której może odrysować litery potrzebne przy pisaniu. Przy pomocy tabeli dziecko może pisać to, co chce, przez co w nieograniczony sposób poszerza swoje słownictwo. Dziecko naśladuje (odpisuje) i samo, z czasem,

staje się kreatywne (samo składa pojęcia). Gdy dziecko pisze wybrane słowa i teksty, stopniowo poznaje litery oraz sens wypowiedzi. To zaś dokonuje się jakby samo z siebie, na sposób zabawy.

Für das Lesen begeistern

Um die Kinder zukünftig für das Lesen begeistern zu können, ist es wichtig mit ihnen schon ab etwa einem Jahr Abbildungen in den Büchern anzuschauen. Erzählen sie ihrem Kind was sie gemeinsam ansehen. Adelheit Fungrath schlägt vor: Auch wenn sie gestresst sind, nehmen sie sich Zeit für das gemeinsame Lesen. Gehen sie mit ihrem Kind regelmäßig in die Bibliothek. Lassen sie ihre Kinder die Bücher selbst auswählen. Ihr Kind schult seine Lesekompetenz auch mit altersgerechten Texten, die nicht der elterlichen Wahl entsprechen. Mutter und Vater sind Vorbilder für ihre Kinder. Zeigen sie ihrem Kind, dass sie gerne lesen. Ein Buch, eine Zeitung, eine Anzeige bzw. Einladung, ein Backrezept oder eine verständlich verfasste Bedienungsanleitung sind hierfür geeignet. Wichtig ist, dass eine Information vermittelt und verstanden wird. Alles in Allem, „um nachhaltig zu lernen (sprich: um zu behalten, was man gelernt hat) bedarf es positiver Emotionen und man lernt umso intensiver, je weniger man merkt, dass man lernt“ – sagt Gerald Hüther, der renommierte Professor für Hirnforschung.

Zachwycić czytaniem

Aby dzieci przyszłościowo przygotować i zachwycić czytaniem, trzeba z nimi już

Lese- und Schreibtaffeln. Foto: Heinevetter Verlag

od około pierwszego roku życia przeglądając ilustracje w książkach. Opowiadajcie Waszym dzieciom o tym, na co wspólnie spoglądacie. Adelheit Fangrath proponuje: Nawet, gdy jesteście zestresowani, znajdźcie czas na wspólne czytanie. Odwiedzajcie z Waszym dzieckiem regularnie bibliotekę. Pozwólcie, aby Wasze dzieci same wybrały sobie książki, które chcą wypożyczyć. Wasze dzieci osiągną kompetencje czytelnicze także w oparciu o teksty (stosowne do wieku), które nie odpowiadają gustom rodziców. Matka i ojciec stanowią wzory dla swoich dzieci. Pokażcie Waszym pociechom, że chętnie czytacie. Książka, gazeta, ogłoszenie bądź zaproszenie, przepis do pieczenia albo dobrze ujęta instrukcja obsługi są w tym zakresie przydatne. Istotne jest to, aby informacja została przekazana (przeczytana) i była przez dziecko zrozumiana. Ostatecznie, „aby uczyć się na przyszłość, długofalowo (to jest: aby dziecko zachowało to, czego się uczyło), potrzebne są pozytywne emocje; a człowiek uczy się tym intensywniej, im mniej odczuwa, że się uczy” – mówi Gerald Hüther, renomowany profesor badający funkcjonowanie ludzkiego mózgu.

Mutter und Tochter. Foto: Archiv

Bibliothekstunden für Kinder und Jugendliche

Lekcje biblioteczne dla dzieci i młodzieży

Zu den wichtigen Projekten, die der Förderung der deutschen Sprache und Kultur dienen, gehören die Bibliothekstunden in der Deutsch-Polnischen Joseph von Eichendorff Zentralbibliothek in Oppeln. Die Form einer literarischen Reise in die deutsche Sprachwelt ist für die Arbeit mit Kindern und Jugendlichen sehr gut geeignet. Sie macht die Sprach- und Kulturvermittlung spannend. Das hilft der jungen Generation aus den Familien der Deutschen Minderheit in Polen ihre Identität zu stärken. Im Voraus werden nur die Hauptthemen angegeben. Die Einzelheiten darüber wohin die Reise geht, erfahren die Teilnehmerinnen und Teilnehmer erst vor Ort.

Do ważnych projektów, które wspierają język i kulturę niemiecką, należą lekcje biblioteczne w Centralnej Bibliotece Polsko-Niemieckiej im. Josepha von Eichendorffa w Opolu. Forma spotkań w postaci podróży literackiej do świata języka niemieckiego bardzo dobrze przystaje do pracy z dziećmi i młodzieżą. Sprawia ona, że przekaz języka i kultury staje się szczególnie interesujący i ważny dla kolejnych pokoleń wyrastających z rodzin Mniejszości Niemieckiej w Polsce. Zaproszenie do udziału w lekcjach zawiera jedynie ogólną tematykę zajęć. Szczegóły w postaci dokąd i jak przebiegać będzie podróż uczestnicy poznają dopiero na miejscu.

Ort der Bibliothekstunden

Die Begegnungen mit der deutschen Sprache und Kultur finden in der Eichendorff Bibliothek in Oppeln statt (Szpitalna Straże 7a). Das moderne Gebäude, die gute multimediale Ausstattung zu Verdeutlichung der Lerninhalte, die Umfangreiche Sammlung von Kinder- und Jugendbüchern in deutscher Sprache, die fachkompetente

und freundliche Betreuung, machen den Aufenthalt in dieser Einrichtung sehr angenehm. Mit Erlaubnis der Eltern, werden viele der Teilnehmerinnen und Teilnehmer zu regelmäßigen Leserinnen und Lesern.

Miejsce lekcji bibliotecznych

Spotkania z językiem i kulturą niemiecką odbywają się w Bibliotece im. J. von Eichendorffa w Opolu przy ul. Szpitalnej 7a. Nowoczesny budynek, dobre wyposażenie multimedialne służące wzmocnieniu przekazu przygotowanych treści, bogaty zbiór wydawnictw w języku niemieckim dla dzieci i młodzieży, kompetentne i przyjazne prowadzenie zajęć, czynią pobyt w tym ośrodku bardzo przyjemnym. Za zgodą rodziców, wielu uczestników i uczestniczek staje się stałymi czytelnikami Biblioteki.

Hinweise auf die Themen

Dank dem umfangreichen Bücherangebot, ist das Eintauchen der Schülerinnen und Schüler in das vielfältige Bücherland gewährleistet. In diesem Jahr (2021) werden zwei literarische Reiseziele anvisiert. Zum einen, sind das die Tiergestalten in den Märchen von dem aus Oberschlesien (Zabrze / Hindenburg) stammenden Buchautor JANOSCH, und zum anderen die mysteriöse Kreatur, die den Namen Frankenstein trägt. Beide Themen werden separat in einer Version für Kinder und einer für Jugendliche behandelt.

Podpowiedzi co do tematów

Dzięki bogatej ofercie czytelniczej, zainteresowanie się uczniów i uczennic w świat książki jest gwarantowany. W tym roku (2021) wybrano dwa cele podróży literackich. Jednym z nich są postacie zwierząt w bajkach JANOSCHA, który pochodzi z Górnego Śląska, a urodził się w Zabrzu.

Drugim celem jest odkrycie pochodzenia tajemniczej postaci, którą jest Frankenstein. Oba tematy przygotowane zostały w dwu wersjach: dla dzieci i młodzieży.

Zgłoszenia / Anmeldung

Biuro Centralnej Biblioteki im. Eichendorffa w Opolu, ul. Szpitalna 7a. Telefon: 77 44 11 336; E-Mail: biuro@cbje.pl.

Das Projekt wird vom Polnischen Innenministerium (MSWiA) finanziell unterstützt. Projekt wspiera finansowo polskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Impressum

Herausgeber: Seelsorge der Nationalen und Ethnischen Minderheiten im Bistum Oppeln

Redaktion: Pfr. Dr. Piotr Tarlinski

Mitarbeit: Dawid Bartoszek,
ks. dk Marek Dziony, Marcin Kral,
ks. Andrzej Styra,
Dominika Jurczyk-Ziaja

Adresse:

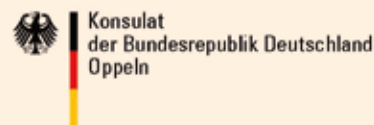
ul. Szpitalna 7a, PL – 45-010 Opole

Telefon: 0048 77 44 11 336

E-Mail: sekretariat@cbje.pl

Gestaltung: Studio IMPRESO, Opole,
im Auftrag von finalart design, Frankfurt a.M.

Der Druck wurde aus Mitteln des **Konsulats der BRD** in Oppeln gefördert.

Mitfinanzierung der Ausgabe:

Druk: Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża